

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

переконує, що «стилістична грамотність виконавця дозволяє правильно ідентифікувати музичний стиль твору, що є необхідним для його інтерпретації» (Котенко, 2019).

Інтерпретація як музично-педагогічне явище є складним і багатограним процесом художнього пізнання, оскільки активізує процеси музичного мислення «із всіма смисловими компонентами світогляду, світосприйняття та світовідчуття», процесом, який об'єднує технічне виконання, емоційне занурення та культурне розуміння музичного твору. О. Щолокова, Н. Мозгальова, І. Барановська підкреслюють, що інтерпретаційна діяльність пов'язана із створення художнього образу в свідомості людини, з проявом осягнення та власного ставлення до пізнаного (Щолокова та ін., 2019, с. 153).

Зазначимо, що інтерпретаційна компетентність важливий напрямок професійної підготовки викладача бандури. Інтерпретаційна компетентність об'єднує музичні знання, емоційне переживання твору, розуміння стилю та технічну майстерність. Формування інтерпретаційної компетентності потребує комплексного підходу в процесі навчання, оскільки має починатися ще на ранніх етапах музичної освіти. Однак найбільшого розвитку ця компетентність набуває у вищих закладах освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Енциклопедія музики. Київ: Видавничий дім, 2020.
2. Колесник, І. Емоційна складова в музичній інтерпретації: теорія і практика. Львів, 2018.
3. Котенко, Н. Стиль та інтерпретація в українському музичному виконавстві. Київ, 2019.
4. Щолокова О.П., Мозгальова Н.Г., Барановська І.Г. Інтерпретація музичних творів: методичний аспект. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Випуск 3 (128). Одеса, 2019. С. 151 – 158.

Володимир КЛЕЩУКОВ

кандидат мистецтвознавства,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського»

СПЕЦИФІКА МОВЛЕННЯ СВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ТА ЇЇ ФОРМУВАННЯ В МЕЖАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ХОРЕОГРАФІЇ

У сучасному світі, де танець стає все більш популярною формою мистецтва, роль викладача хореографії виходить за межі простої передачі технічних навичок. Викладачі повинні володіти високим рівнем мовнокомунікативної та мовленнєвої компетентностей, що дозволить їм

ефективно взаємодіяти з учнями, мотивувати їх та створювати атмосферу довіри. Це не просто про вміння говорити, а про здатність слухати, розуміти та адаптуватися до потреби кожного учня.

За допомогою методу теоретичного узагальнення визначена роль мовленнєвої компетентності та її формування в межах професійної підготовки майбутніх викладачів хореографії, зроблено низку висновків про необхідність вдосконалення навчальних планів щодо формування риторичної особистості майбутнього викладача хореографії, обґрунтовано умови впровадження інтерактивних форм і методів з метою стимулювання позитивної мотивації до мовленнєвого розвитку і саморозвитку; моделювання професійних ситуацій для активізації мовнокомунікативної та мовленнєвої компетентностей фахівців під час взаємодії з учасниками навчального процесу.

Серед змін, які зазнає сучасна освіта в Україні та які спрямовані на вдосконалення якісних характеристик підготовки фахівців у різних галузях, особливої уваги набуває формування мовленнєвої компетентності у майбутніх викладачів, зокрема вчителів хореографії. Мовленнєва компетентність є важливим елементом професійної підготовки, оскільки вона впливає на ефективність спілкування в навчальному процесі, а також на формування риторичної особистості вчителя.

Про ключову роль мовленнєвої компетентності в межах впровадження нових професійних стандартів підготовки майбутніх вчителів у відповідності до вимог сучасної освіти йдеться у пункті 15 Постанови Кабінету Міністрів України № 800 від 21 серпня 2019 р. «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

Питання формування мовленнєвої компетентності фахівців, зокрема як необхідної умови здобуття успіху у різних видах професійної діяльності було досліджено та розкрито в працях І. Беха, Н. Бібік, А. Богущ, Н. Волкової, О. Коваленко, І. Кочан, М. Лісового, М. Львова, Л. Мацько, С. Омельчука, О. Опалюк, А. Токарської тощо. Водночас аналіз наукових праць із порушеної проблеми дає підстави вважати, що лишаються нерозглянутими питання формування мовленнєвої компетентності майбутніх викладачів хореографії в межах їхньої професійної підготовки закладами вищої освіти.

Мовленнєва компетентність визначається як сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують здатність особи до продуктивної і рецептивної діяльності в усних і письмових формах спілкування (Ткачук О. С. (2009)). Вона передбачає не тільки володіння мовними правилами, але й вміння адекватно використовувати мову в процесі роботи.

Мовленнєва компетентність необхідна викладачу хореографії для передачі знань, формування емоційного фону навчання та заохочення творчості учнів.

Важливим елементом професійної підготовки, який дозволяє студентам розвивати здатності до ефективного спілкування та аргументації в сучасних умовах стає риторизація освіти. Вона сприяє формуванню критичного

мислення і активному оволодінню комунікативними навичками (Мамчур Л. (2013).

Риторична компетентність передбачає не тільки усне мовлення, але й вміння слухати, аналізувати та адекватно реагувати на інформацію.

Доволі часто студенти-хореографи стикаються з труднощами у формуванні адекватної мовленнєвої поведінки ([Богущ А. М.](#) (2014). Серед поширених помилок можна виділити:

- невірну граматичну конструкцію;
- обмежений словниковий запас;
- невміння слухати та аналізувати інформацію.

Для виправлення цих помилок необхідно впровадження регулярних практичних занять, а це у свою чергу вимагає перегляду програм навчання, формування комунікативних навичок на всіх етапах підготовки фахівців, розробку нових методів викладання, а саме:

- тренінгів на розвиток мовленнєвої активності;
- практичних занять з акцентом на риторику (інтерактивні методи навчання);
- формування груп для обговорення й аналізу помилок (освіта у формі дебатів);
- моделювання професійних ситуацій (ситуаційні ігри).

Доходимо висновку, що формування мовленнєвої компетентності повинно здійснюватись через інтеграцію мовленнєвих, риторичних та професійних навичок у навчальний процес.

Саме це дозволить створити умови для практичного застосування мовних навичок у реальних ситуаціях, підвищить впевненість у собі та підготовленість до викладання. Внаслідок цього у студентів мають розвинути вміння мовленнєвого самовираження, що є основою для формування їхньої особистої професійної ідентичності.

Отже формування мовленнєвої компетентності у майбутніх викладачів хореографії є надзвичайно важливим процесом, який потребує системного підходу і комплексної роботи всіх етапів професійної підготовки. Вдосконалення знань у сфері риторики та розвиток мовленнєвої активності забезпечать успішне виконання професійних функцій у майбутньому. Чітке усвідомлення значення мовленнєвої компетентності та впровадження нових форм навчання дозволять підготувати якісних фахівців, здатних до продуктивної комунікації та ефективних професійних дій.

Таким чином, дослідження специфіки мовленнєвої компетентності, її складників та впливу риторизації на професійну підготовку викладачів хореографії виявляє важливі аспекти, які мають значення для подальшого розвитку педагогічної практики та навчальних програм.

ЛІТЕРАТУРА

Богущ А. М. (2014). Комунікативно-мовленнєвий супровід професійно спрямованого мовлення майбутніх фахівців дошкільної освіти. Збірник

наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. Вип. 65. - С. 220-224.

Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2014_65_44.

Мамчур Л. (2013). Формування мовно-риторичної компетентності майбутнього вчителя-словесника. Проблеми підготовки сучасного вчителя, 8 (2), 182–186.

Ткачук О. С. (2009). Мовно-мовленнєва компетенція на уроках української мови в початкових класах. Вісник Житомирського державного університету, 44, 156–159.

ЛІН ЦЗЮАНЬ

здобувач другого рівня вищої освіти
Державний заклад «Південноукраїнський
національний
педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»;

Марина ДЕМИДОВА, кандидат пед наук, доцент

DEVELOPING THE PERCEPTION OF MUSIC BY ROMANTIC COMPOSERS IN FUTURE PIANO TEACHERS

In the early nineteenth century, romanticism in music developed in close connection with other trends in painting, literature, and theatre, which was reflected in the development of musical forms in piano literature. Romantic music is characterised by a deep interest in the human being, which is reflected in the glorification of the personal. The increased attention to human feelings in the content of this musical style caused a change in the artistic images of love that became prevalent. The idea of the synthesis of arts in the Romantic period dominated aesthetics.

We can present our understanding of Romantic piano works as musical pieces that can be performed on the piano and were specially written for the piano by Romantic composers, which are distinguished by the characteristic features of figurative content, musical form; timbre and harmonic sound, agog and articulation techniques of their reproduction on the piano and correspond to the traditionally established ideas and emotional feelings of the Romantic style for musicians-performers who play them on the piano. Let us present the peculiarities of perception of music by romantic composers that we have identified: the need to present one's emotions more than intellectual capabilities; romantic music, with its content and emotional and stylistic message, causes a variety of emotional and sensual responses of the pianist; enrichment of the repertoire promotes and encourages the disclosure and enrichment of the pianist's emotional palette, and indirectly - the expansion of one's own perception of the experience of applying an emotional response to musical works by romantic composers during their study and performance.

Специфічні риси прояву артистизму виконавця-співака.....	47
Ху Сяоя	
Розвиток артистизму студентів музично-педагогічних спеціальностей у фаховій підготовці.....	50
Горбатюк О.	
Інтерпретаційна компетентність як компонент професійної підготовки викладача бандури.....	53
Клещуков В.	
Специфіка мовленнєвої компетентності фахівців та її формування в межах професійної підготовки майбутніх викладачів хореографії.....	55
Лін Цзюань, Демидова М.	
Developing the perception of music by romantic composers in future piano teachers.....	58
Янь Веньмей, Горожанкіна О.	
Особливості виконавської інтерпретації творів композиторів-романтиків у творчості китайської піаністки Ван Юйцзя.....	59
Бондар В.	
Формування ціннісних орієнтацій учнів у процесі навчання хоровому співу.....	61
Лі Кайцзянь	
Хореографічний образ як художньо-ментальний ресурс композиційно-постановочної творчості.....	64
Ван Цзялун	
Своєрідність підготовки майбутніх учителів мистецтва до застосування проєктних технологій.....	66
Александрова Н.	
Жанрово-стильова стратегія підготовки майбутніх музикознавців до педагогічної діяльності в закладах музичної освіти.....	68
Ван Бін, Вороновська О.	
Художньо-естетичний потенціал хореографічного мистецтва.....	69
Ван Юньцзе, Демидова М.	
Content and structure of future vocal teachers' self improvement.....	73
Дун Цзінлі, Кьон Н.	
Інноваційні технології розвитку музичних здібностей школярів на уроках музичного мистецтва.....	74
Жао Хуей	
The structure of musical and auditory imagination of a future teacher of on the saxophone.....	76
Ло Шуї, Демидова М.	
The structure of technical skills of the future bachelor of musical art as a psychological procedural category.....	77
Чжуан Цзінь	
Conceptual foundations of improvisation in scientific research.....	79
Карпов, А., Кьон Н.	